

Kulturarven på Klosterplads

FONDSANSØGNING 2020

Klosterplads efter renovering 2020 med forslag til placering af munkeskulpturer.

Kulturarven på Klosterplads

FONDSANSØGNING 2020

RESUME

Omdannelsen af Klosterplads i Svendborgs bymidte går i 2020 ind i sin sidste fase i regi af det femårige områdefornyelsesprojekt Liv i Min By. Her er formålet at binde by og havn sammen. Med nærværende ansøgning søges om midler til at fuldende projektet Kulturarv

på Klosterplads, der skal forløse det fulde potentiale i byens markante middelalderhistorie i centrum af byen og gøre fortællingen om Svendborgs historie konkret, synlig og nærværende.

FORMÅL

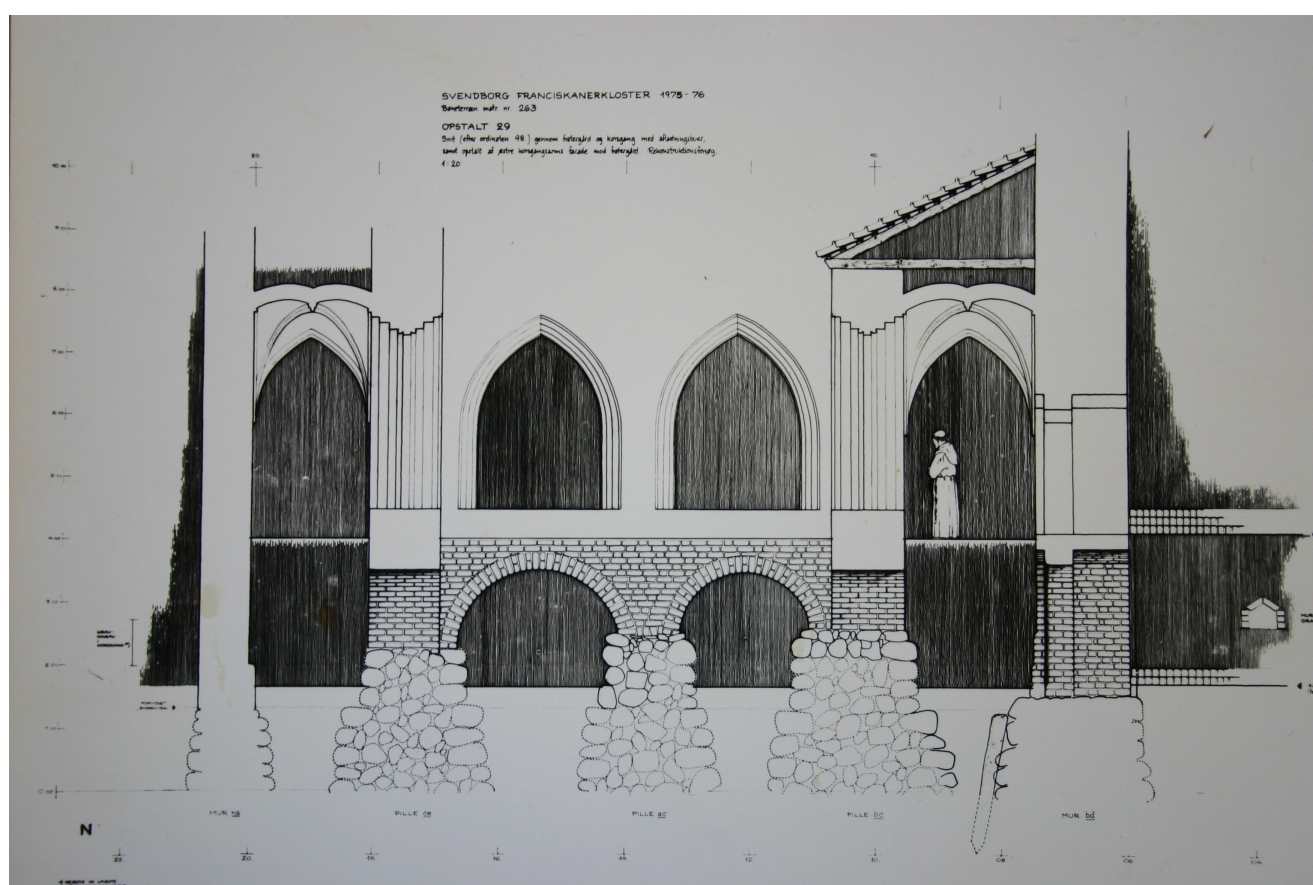
Projektet Kulturarven på Klosterplads er at skabe kendskab til Svendborgs historie og gøre den synlig, relevant og tilgængelig med forskellige kunstgreb og -elementer. Med projektet får vi som borgere og besøgende en ny tilgang til historien gennem ord, lyd og billede samt skulpturer. Projektet gør det nemt at møde og dermed få et blik for historien,

hvor vi bor – interessere os for den, når vi er midt i den og ideelt fortælle den videre, så vi opnår fællesskaber og forståelse. Projektet tilbyder på den måde en historisk kontekst, som publikum kan placere sig selv og sin egen viden i og give nye perspektiver på historien. Dette er med til at skabe forankring, identitet og stedbestemt kunst- og kulturforståelse.

BAGGRUND

Svendborg er en købstad med en middelalderhistorie, som er underfortalt og usynlig for mange, såvel svendborgensere som besøgende. Med områdefornyelsen Liv i Min By er der afsat statslige såvel som kommunale midler til at skabe mulighed for ophold, bevægelse og oplevelser og derigennem de bedste betingelser for nyt liv i byens ældste kvarterer – også Klosterplads.

Med kulturarvsprojektet, som vi nu søger den sidste finansiering til, vil vi fuldende en samlet fortælling om kloster og kulturarv i Svendborg. Der mangler i dag en fortælling om klosteret i stationsområdet. Området har i dag ingen referencer til historien.

Opstalt af klosteret, fokus for projektet.

*Munkestræde med
kig til plads og
munkebrønd.*

Projektet kan med kommunikation som beskrevet herunder komme til at fungere som egen attraktion og besøgssted i byen for de mange turister og besøgende i Svendborg hvert år. At projektet skabes lige ud for den naturlige ankomst til byen, nemlig stationen og om sommeren havnen, er et yderligere argument for dette.

Omdannelsen af Klosterplads er et større anlægsprojekt, der blandt andet omfatter etablering af et nyt og markant trappeanlæg,

der giver mulighed for ophold. Trappeanlægget etableres i nordisk granit. Ny belysning samt plantning af nye træer indgår også i projektet.

Munkestræde, der ligger i umiddelbar tilknytning til det kommende trappeanlæg på Klosterplads, er allerede renoveret (færdiggjort 2017).

Også her er der indslag fra den nære historie i byen via mønstre i belægningen, der er taget fra byens historiske bygninger.

KULTURARVSPROJEKT – IDÉ

Kulturarvsprojektet er skabt i et samarbejde mellem Land+ Landskabsarkitekter og Svendborg Museum. Desuden vil en kunstner blive tilknyttet projektet.

1. Overblikket

Klosterplads er et større område med en kompleks historie. For at etablere et hurtigt afkodeligt overblik, bruges hologram på glasplade til at visualisere konturerne af klosterkirken fra den lokation, hvor den eneste kendte tegning er fra. Overblikket kan suppleres og uddybes med model af området som vist ved f.eks. Korsør Fæstning.

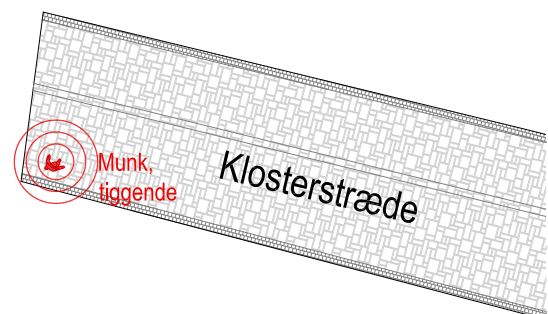
I dette element tænkes skiltning af historisk viden at indgå.

Formidlingen af Klosterplads' historie er en mulighed for at få pladsen til at give mening - Munkestræde og Klosterstræde inddrages som del af fortællingen og skaber sammenhæng mellem navn, historie og funktion i byrummet omkring Klosterplads.

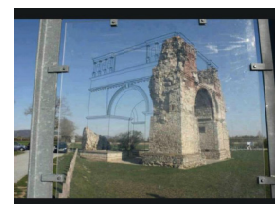
Uddybende materiale om byens middelalderkloster og -historie:

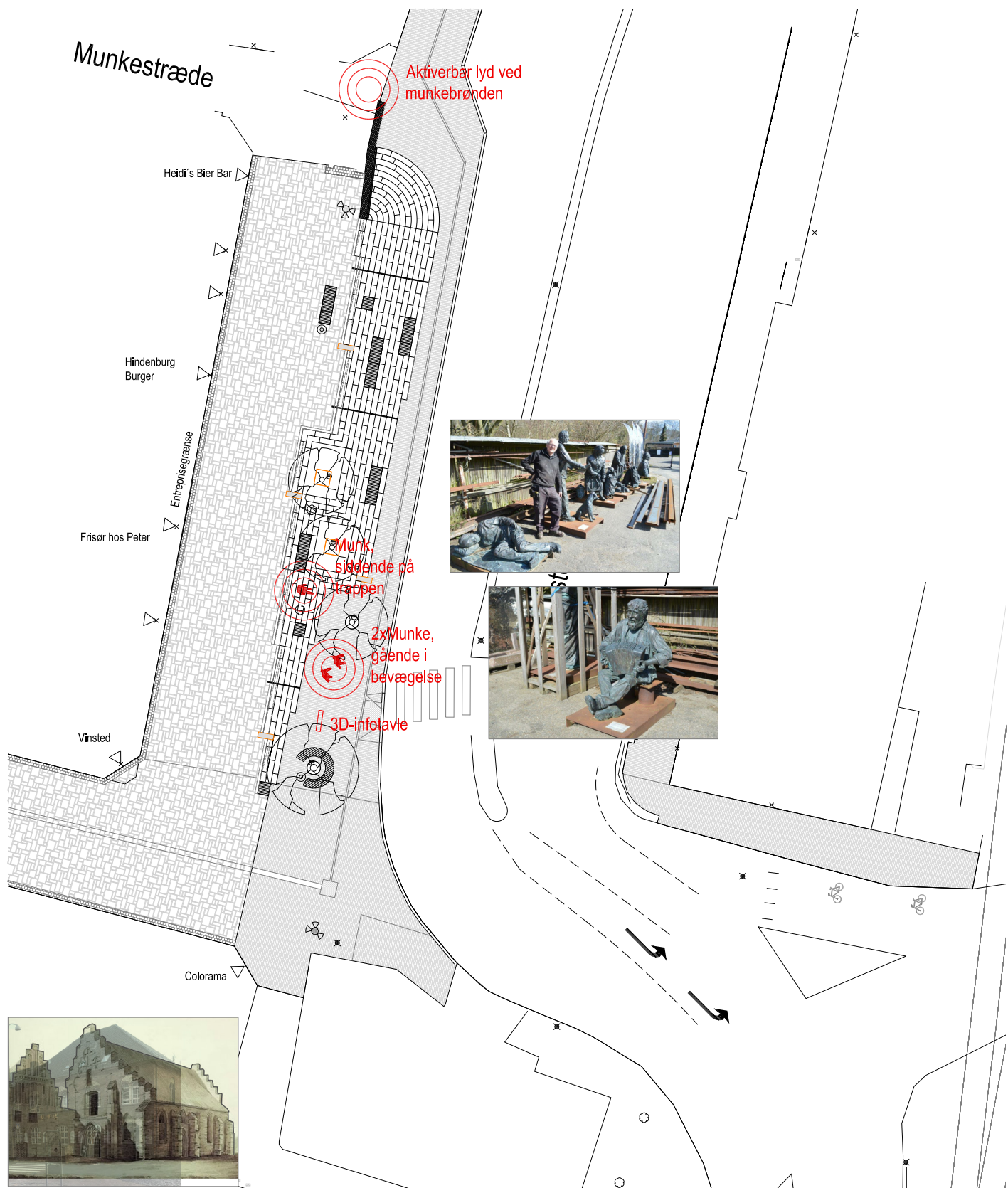
<https://www.youtube.com/watch?v=WyfyK8Ki-7s>

Møllergade

Læg

Situationsplan med skitse for kulturarvselementerne.

2. Munkeskulpturer

Statuer af munke i naturlig størrelse kunne være eminente til at fortælle om klosterets tidligere beboere – som nu ligger begravet under fodgængernes sko. Munkene tiggede, bad, arbejdede og fordybede sig i skriften. Statuerne kunne tage udgangspunkt i denne hverdag og genbefolke pladsen eksempelvis med en knælende munk. Hertil kunne tilføjes en lydeffekt af bøn. Som andre munkeordner i middelalderen havde man en ret krævende liturgi med bl.a. otte fastlagte bønner fordelt over hele døgnet (fx kl. 2 om natten), så det vil ikke være hensigtsmæssigt at kopiere dette.

Vi vil dog kunne have aktiverbar lyd ved den bedende munk. Andre munketyper kunne være den skrivende munk, der kopierede tekster i tiden før trykpressen. Der er billeder, der kan bruges som forlæg.

De 4 skulpturer af gråbrødemunke vil henholdsvis sidde og stå. De vil blive modelleret i bronze, som ca. 160 cm høje personer klædt i munkekutte. Enkeltdelen, som f.eks. hænder støbes i bronze og patineres mørke. Skulpturerne hæværkssikres ved at lave en rustfri stålkonstruktion inden i samt armere dem med beton. Vægten vil være 150 - 200 kg /stk.

Eksempler på skulpturer.

Munkene modelleres i stil med disse (fra Kongensgade, Odense.)

3. Skilte og Formidling

Hologramskilt placeres ved indgang til Klosterplads fra Klosterstræde i ca 1,2 x 70 cm på opretstående stålben. Her i præges hologrammet, så man kan se klosterets konturer lagt ind over de nyere bygninger.

Skilte med historisk information om kloster og historie placeres ved pladsen i samme stil med øvrige kulturarvsskilte. De er placeret på historiske bygninger rundt om i Svendborg med datoer, historie og baggrund.

4. Lyd

Højtalere monteret ved pladsen - hertil søges kun midler til hardware, mens software udvikles efterfølgende.

5. Kunsten i kulturarvsprojektet

Skulpturerne i kulturarvsprojektet skal kunne ses som selvstændige værker, som skulpturer i byrummet så klosterfortiden på stedet fremkaldes i øjenhøjde med nutiden. De skal være tilgængelige, både i form og indhold. I form som visuelt lette at afkode som munke. I indhold ved at de holdes på gadeniveau og ikke ophøjes på piedestaler, hvilket giver interaktion med beskueren og kan sætte tanker i gang om fortid, munkeliv, byliv.

Målet er at skabe et menings- og stemningsfuldt møde mellem fortid og nutid, så der opnås ny forståelse for byen og dens historie.

Kulturarvsskilt.

Idéen med at møde fortiden som et 'rigtigt' menneske via en skulptur i gaden er skabt i samarbejde med Svendborg Museum og landskabsarkitekter fra Land+. Den kunstneriske proces skal munde ud i æstetisk balance i det overordnede omdannelsesprojekt på Klosterplads såvel som historieformidling med kunstnerisk dybde og kvalitet.

Vi har forskellige billedhuggere og skulptører i tankerne, bl.a. Jens Galschiøt, som i flere gange har udstillet værker i Svendborg. En anden mulig kunstner er Morten Stræde, referencer vedlagt for begge.

Udgangspunktet for den endelige udvælgelse af kunstneren er, at den foregår i dialog med tilsagnsgiver ud fra de givne økonomiske muligheder.

MÅLGRUPPE

Projektet henvender sig qua sin placering i princippet til alle. Projektet har et stærkt fokus på nærhed, tilgængelighed og konkret fysisk tilstedeværelse i byrummet. Vi vil levendegøre kulturarven og gøre den konkret, så man faktisk kan røre ved den gennem skulpturerne.

ORGANISERING

Projektejer er områdefornyelsen Liv i Min By, projektleder Helle Baker, Svendborg Kommune.

<http://liviminby.svendborg.dk>

Partner: Svendborg Museum er udviklingspartner for at sikre den historiske korrekthed og faglighed i projektet, så installationerne bliver retvisende. Museet arbejder på at række ud og formidle kulturarven i Svendborg og ønsker i sit formidlingsarbejde at møde og involvere nye brugergrupper og udbrede og styrke bevidstheden om vores fælles historie.

<https://www.svendborgmuseum.dk>

Rådgiver:

Land+ Landskabsarkitekter

<http://www.landplus.dk>

KOMMUNIKATION

I samarbejdet vil Liv i min By være tovholder på den overordnede kommunikation. Kommunikationen vil foregå via kontakt lokale, regionale og nationale medier samt kommunikation på sociale medier. Vi inddrager desuden kommunikation via museet, der har en aktiv og udadvendt kommunikationsprofil,

der er nyttig i formidlingen. Vi kommunikerer desuden via nyhedsbreve, som deles med og fra museet. Vi forestiller os arrangementer for skoleklasser og øvrige grupper, der vil have hele historien om pladsen, som er en udbygning af det middelalderspor, der allerede er etableret i Svendborg.

TIDSPLAN

Projektet skal i sin helhed stå færdigt vinteren 2020-2021.

Kulturarvsprojektet søges gennemført inden for tidsrammen for Liv i Min By og koordineres med projektet i øvrigt – ikke mindst hvad angår det kunstneriske helhedsgreb, materialevalg samt tidsplanen for de øvrige anlægsarbejder i området.

Den overordnede tidsplan for Liv i Min By-anlægsarbejderne for omdannelse af Klosterplads i 2020 er:

- **April:** Behandling af projektforslag i Områdeforum mhp. indstilling til godkendelse i Teknik- og Erhvervsudvalget 2. april
- **April – maj:** Projektering og udarbejdelse af udbudsmateriale
- **Juni:** Udbud af anlægsarbejder
- **Juli:** Licitation og indgåelse af kontrakt
- **August:** Opstart af anlægsarbejder, Klosterstræde og Klosterplads
- **September:** Opstart af anlægsarbejder, Frederiksgade
- **Vinter 2020-2021:** Forventet afslutning af anlægsarbejder.

FINANSIERINGSSTRATEGI FOR KULTURARVSFORMIDLING OG FONDSANSØGNINGER

Budgettet for kulturarvsprojektet er i alt 1.4 mio. kr.

Aktivitet	Antal			Udgift	I alt kr.
Projektudvikling				33.800	33.800
Bronzeskulpturer full size	4	stk.	250.000	1.000.000	
Fundament bronzeskulpturer	4	stk.	10.000	40.000	
Lyd installation, hardware	1	stk.		30.000	
Hologramskilt, tekst, historie	1	stk.		80.000	
Uforudsete udgifter	10	%		115.000	1.265.000
Rådgiver honorar	8	%		101.200	101.200
IALT					1.400.000

Sekretariatet for Liv i Min By har gennemgået hovedbudgettet for områdefornyelsesprojektet for at afdække muligheder for, gennem omfordeling af udvalgte delbudgetter, at skabe finansieringsmuligheder for kulturarvsprojektet.

Forslag til omfordeling af delbudgetterne er drøftet med og godkendt af Trafik- Bygge- og Boligstyrelsen.

Ved omfordeling af delbudgetter kan Liv i Min By finansiere 1 mio. kr. til kulturarvsprojektet.

For at gennemføre kulturarvsprojektet ansøger Liv i Min By således om fondsstøtte på i alt 400.000 kr.